

Boeken in een toegankelijk leesformaat voor iedereen

We staan er niet altijd bij stil dat een boek lezen niet voor iedereen is weggelegd. Boeken bestaan nu eenmaal niet altijd in een formaat dat door iedereen kan worden gelezen. Een visuele handicap, maar ook leesbeperkingen zoals dyslexie maken dat boeken door een groot deel van de bevolking niet of maar in zeer beperkte mate kunnen worden gelezen. Reden te meer dus om een seminarie te wijden aan dit onderwerp. TISP organiseerde dan ook een gespecialiseerde workshop op 7 juli 2014 op de internationale ICCHP Conferentie. Verschillende sprekers lichtten tijdens dit evenement graag toe hoe zij er – elk op hun manier – in geslaagd zijn om boeken om te zetten in toegankelijke leesformaten die aangepast zijn aan de noden van lezers met een beperking.

In Frankrijk zijn naar schatting 8 tot 20% van de boeken beschikbaar in minimum één toegankelijk formaat. Het platform [PLATON](#) centraliseert sinds 2010 alle aanvragen van bevoegde (erkende) organisaties die een toegankelijke kopij kunnen aanvragen van titels gepubliceerd na 04/08/2006. Het platform wordt beheerd door de Franse Nationale Bibliotheek die zorgt voor een beveiligde opslag omgeving van de digitale bestanden. Wanneer een digitaal bestand wordt aangevraagd van een titel die minder dan 10 jaar oud is moet die door de uitgevers in een open standaard (die conversie toelaat) worden aangeleverd binnen een termijn van twee maanden. Daarnaast werd een project gelanceerd met subsidiesteun door het Centre National du Livre (CNL). In het kader van de 'rentrée littéraire' engageerden de uitgevers zich om nieuwe titels eerder ter beschikking te stellen van de erkende organisaties via PLATON om hen zo de tijd te bieden te titels tijdig om te zetten zodat de titels bij de officiële lancering tegelijk voor alle lezers toegankelijk zijn. Vorig jaar werden op die manier 185 titels omgezet, in 2014 ligt de lat iets hoger en wil men 250 titels ter beschikking kunnen stellen aan personen met een leeshandicap.

In Italië werd het project [Libri Italiani Accessibili](#), gesubsidieerd door de Italiaanse overheid, geïmplementeerd door de Italiaanse Uitgeversvereniging (AIE) met als doel boeken in een toegankelijk formaat in de mainstream productie te krijgen. De LIA dienst voor uitgevers zorgt ervoor dat in één workflow beweging een boek in verschillende formaten toegankelijk is voor personen met een leeshandicap. Via LIA werden tot op heden 6500 titels in een toegankelijk formaat geproduceerd van 65 uitgevers met een focus op nieuwe titels. De doelstelling is iedere maand 400 nieuwe titels beschikbaar te maken. Verder zet LIA in op een systeem van certificatie van e-boeken, toegankelijkheid van webwinkels, metadatering, toegankelijke betaalsystemen, reading software en apps voor de gebruikers met een leeshandicap.

In Duitsland werden verschillende projecten geïnitieerd door de Duitse Vereniging voor blinden en slechtzienden (DZB) in samenwerking met MVB. Het project [Dacapo](#) faciliteerde de conversie van partituren die vervolgens konden worden aangekocht en/of uitgeleend. Het project [Leibniz](#) zette dan weer in op het aanbod van non-fictie werken in een toegankelijk formaat (epub3). Vanaf 2015 zal in het JOBLIB project een centraal platform worden uitgewerkt, op basis van de vergaarde kennis uit het LIA project. Er zal worden ingezet op workshops voor de uitgevers en dienstenleveranciers, een hechte samenwerking met het Daisy consortium en met AIE.

De gemeenschappelijke boodschap van alle sprekers was duidelijk: ervoor zorgen dat boeken vanaf de dag van hun lancering op de markt door iedereen kunnen worden aangeschaft en gelezen, in welk leesformaat dan ook. Wil je meer lezen over dit seminarie en de business cases? Lees dan [hier](#) verder op het TISP Smart Book.

Auteur: Evi Werkers